

og Kortvæsen er i nogenlunde Orden. Der er i den senere Tid gjort adskillige Bestræbelser derfor, navnlig ved at udvide nogle Regler, der ere givne for Bornholms Kjøbstæder, til andre Kjøbstæder, men deels ere disse i høi Grad mangelfulde, og deels ere de ogsaa paa mange Steder uanvendelige paa de locale Forhold. Thinget har henviist til Udvalget et Forslag fra en æret Rigsdagsmand om at ophæve den Bestemmelse i Forordningen af 18de October 1811 §§ 4 og 5, hvorefter visse Kjøbstadsteder skulle svare en Afgift til Kæmnerkassen, naar de blive fratilte fra den Grund, hvortil de ved Udskiftningen ere henlagte, og som ved senere Overgang fra Eier til Eier bliver at forholde til et vist Maximum. Det maa nu foreløbigen erindres, at dette ingenlunde gjælder om Bymarken i det Hele, men kun om det, der tidligere har ligget i Fællig, paa enkelte Steder endnu gjør det, men i de fleste Byer er udflettet i meget smaa og uhenftigtsmæssige Lodder, tildeels i større Afstand fra Byen og henlagt til dennes enkelte Matrículnummere. Skjøndt jeg troer, at Bestemmelsen væsentlig er af en communal Bessaffenhed, kan den dog forsaavidt bringes ind under nærværende Lovudkast, som det ganske vist er en meget væsentlig Hindring for Udskiftningen, det vil sige for Frastiftelsen af disse Marklodder fra vedkommende Kjøbstadgrunde, at Kjøbefummen ved deres Afhændelse fra disse for en Deel ikke tilfalder Sælgeren men Kæmnerkassen. Dette er i og for sig overmaade uhenftigtsmæssig, thi Kjøbstadgrundene eies for størstedelen af Folk, som slet ikke have nogen Kjendskab til eller Interesse for Jordbrug, og Marklodderne ere saa smaa og saa langt fraliggende, at de paa ingen Maade egne sig til nogen hensftigtsmæssig Dyrkning. Den eneste Maade, hvorpaa disse samlede som oftest meget værdifulde Jorder kunde komme til et fornuftigt Brug, var netop ved, at de stilles fra de Huse, hvortil de nu ere bundne, altsaa ved at tillade enten saadanne Kjøbstadborgere, som have Indstigt, Lyft og Leilighed til at drive Jordbrug, eller Andre at sammenkjøbe dem til samlede større Eiendomme, og skjøndt dette ikke er forbudt, er det dog en meget stor Hindring, at dette, som sagt, kun kan bevirkes ved at opgive en

Deel af Værdien til Kæmnerkassen. Men da Forholdet hovedsagelig er et communalt Anliggende, og en Forandring dert væsentligt vilde afficere selve det communale Stattevæsen, har Udvalget dog troet, at det var rigtigt ikke her at gaae ind derpaa, men med disse Ord at anbefale hele dette Spørgsmaal til senere Overveielse.

Indenrigsministeren: Grunden, hvorfor der maa overdrages Regjeringen en Control med Udskiftningen af Jordtøendomme, passer egentlig ikke paa Kjøbstadsteder. Det er nemlig, for at være sikker paa, at intet Hartkorn unddrager sig fra at yde Staten den Skat, der retlig paahviler det; men Kjøbstæderne indestaade for Skatterne af de Jorder, der ligge under dem, og det forekommer mig derfor; at der vil overdrages Indenrigsministeriet en for stor og vilkaarlig Myndighed, hvis Udvalgets Forslag gaaer igjennem. Det kommer jo derved til at ligge ganske i Indenrigsministeriets Haand at paabyde Kjøbstæderne at følge Reglerne i denne Lov, og Ministeriet kan næsten ikke andet end anvende disse Bestemmelser. Naar Udvalgets Bestemmelse skal skee Fyldest, maa der gjøres Indberetning til Ministeriet om enhver Omstiftning i Eiendommen af Kjøbstadstederne, men derved bliver der paalagt Kjøbstadbeboeren et Baand og en Byrde, som jeg troer er overflødig. Jeg troer, at det er en Sag, man bør overlade Kommunen at ordne paa den Maade, den selv finder hensftigtsmæssig, hvormed jeg dog ikke vil have sagt, at Kjøbstadstederne ikke paa mange Steder i allerhøieste Grad trænge til at ordnes paa en bedre Maade. Hvad angaaer det Forslag som er stillet af en æret Rigsdagsmand om Bortfald af den Afgift, som ifølge Forordningen af 18 Oct. 1811 paahviler Parceller af Kjøbstadsteder, naar de afhændes fra de Grunde, hvortil de ved Udskiftningen ere henlagte, samt ved senere Afhændelser, da vil jeg vel troe, at det kunde være hensftigtsmæssigt at befrie Kjøbstadstederne fra en saadan Byrde; men det hører ikke herhen, og da der aldeles ikke er bleven givet Kjøbstadcommunerne Leilighed til at yttre sig over denne Sag, troer jeg ikke, at det ærede Thing ret vel kan